

Könyvtári trendjelentések 9.

KUTATÁSTÁMOGATÁS, REPOZITÓRIUM

2015–2020

TARTALOM

Bevezetés	1
Intézményi adminisztrátorok által rögzített MTMT-rekordok száma 2020-ban	1
Saját, nyílt hozzáférésű (Open Access) kiadványok száma 2020-ban.....	1
Intézményi repozitóriummal rendelkező intézmények	2
Az intézményi repozitóriumok rekordjainak száma a tárgyév december 31-én	2
Az intézményi repozitóriumok látogatottsága	3
Kutatási adatok menedzselésére vonatkozó szolgáltatást nyújtó intézmények száma	3
Szakkönyvtári bibliográfiát készítő intézmények száma.....	4
DOI-regisztrációs szolgáltatást nyújtó intézmények száma	4
Kiadói tevékenységet végző intézmények száma	5
Szervezett keretek között kutatási tevékenységet végző intézmények száma	5

BEVEZETÉS

A *Kutatástámogatás, repozitórium* című riport kifejezetten a szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok kutatástámogatáshoz kapcsolódó szolgáltatásairól szól. Egyes szolgáltatások esetében, ha voltak idősorosan összevethető adatok, évekre visszamenőleg mutatjuk be a változásokat, viszont sok szolgáltatás vonatkozásában csak a 2020. évről vannak adataink, mivel az volt az első év, amikor jelentősen bővült a kutatástámogatási tevékenységre vonatkozó kérdések köre.

INTÉZMÉNYI ADMINISZTRÁTOROK ÁLTAL RÖGZÍTETT MTMT-REKORDOK SZÁMA 2020-BAN

A Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) célja egységes nyilvántartást vezetni a hazai tudományos élet szereplőinek publikációs tevékenységéről, idézettségéről. A szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok egy részében (és

különösen a felsőoktatási könyvtárakban) van intézeti MTMT-adminisztrátor, akinek feladata az intézményhez tartozó oktatók és kutatók közleményeinek rögzítése a rendszerben. A 2018-tól rendelkezésre álló adatok idősorosan nem összehasonlíthatók a kérdés időközbeni módosulása miatt, ezért a diagram a 2020-as adatokat szemlélteti. Az intézményekben rögzített MTMT-rekordok száma 2020-ban 2 476 444 darab volt.

SAJÁT, NYÍLT HOZZÁFÉRÉSŰ (OPEN ACCESS) KIADVÁNYOK SZÁMA 2020- BAN

A könyvtári szolgáltatási pontok nyílt hozzáférésű kiadványainak számáról 2018 óta

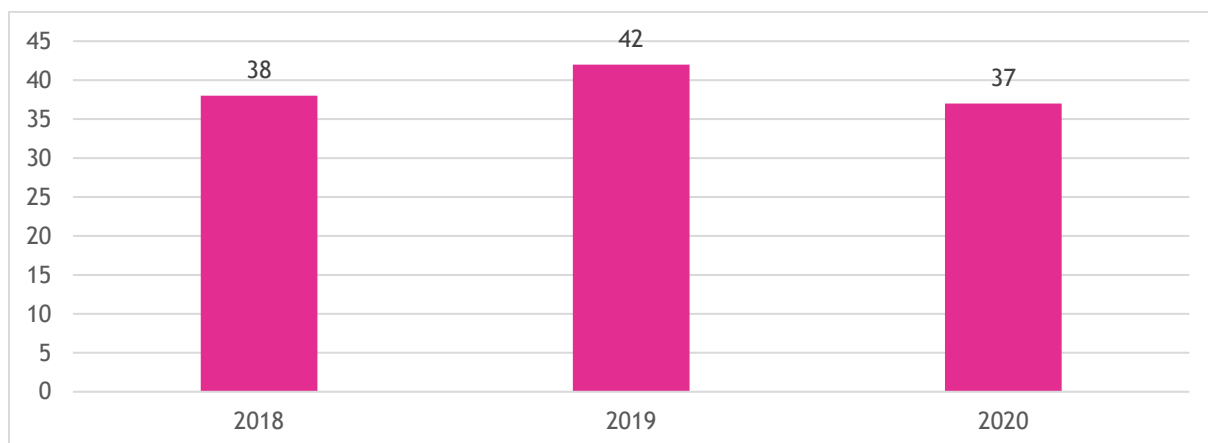
vannak adataink, ám a kérdésfeltevés 2020-as pontosítása miatt (bevezetésre került az Open Access fogalma) az adat idősorosan nem összehasonlítható. A szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pontoknak összesen 148 Open Access kiadványa volt 2020-ban.

INTÉZMÉNYI REPOZITÓRIUMMAL RENDELKEZŐ INTÉZMÉNYEK

Intézményi repozitóriummal 2018-ban összesen 38 szakkönyvtári funkcióval is

rendelkező könyvtári szolgáltatási pont rendelkezett, 2019-ben 42, 2020-ban pedig ismét 37.

Az intézmények számának váltakozása az adatszolgáltatók körének változásaival magyarázható (1. ábra).

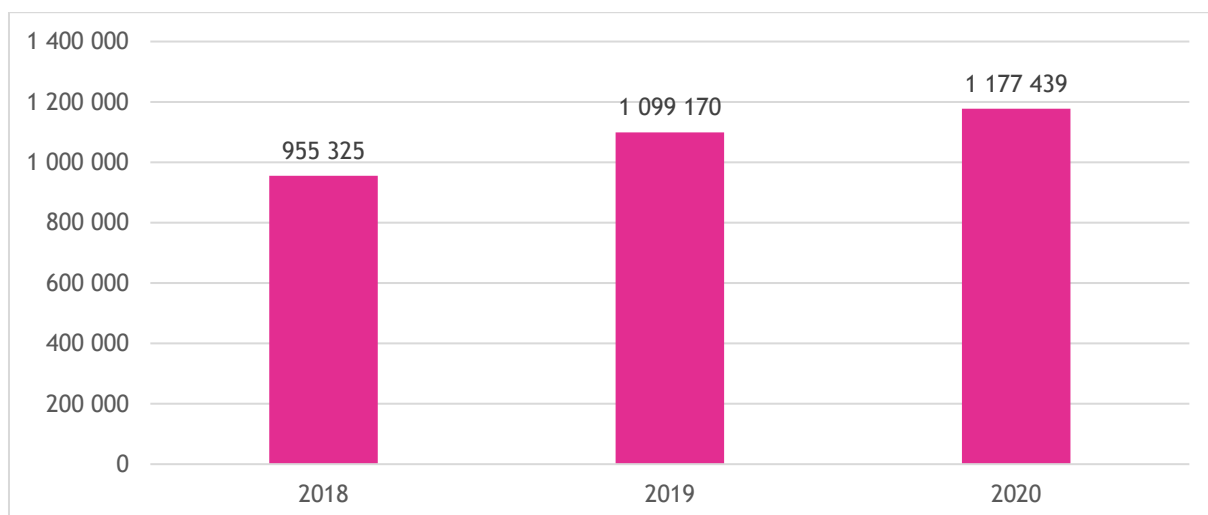

1. ábra. Intézményi repozitóriummal rendelkező intézmények száma

AZ INTÉZMÉNYI REPOZITÓRIUMOK REKORDJAINAK SZÁMA A TÁRGYÉV DECEMBER 31-ÉN

Az intézményi repozitóriumok száma évről évre dinamikusan emelkedik. 2018-ban a szakkönyvtári funkcióval is rendelkező

könyvtári szolgáltatási pontok repozitóriumába betöltött rekordok száma 955 325 darab volt, amely 2019-re 13 százalékkal 1 099 170-re emelkedett, majd egy újabb 7%-os emelkedést követően 2020-ban már 1 177 439 rekordot tartalmaztak a repozitóriumok (2. ábra).

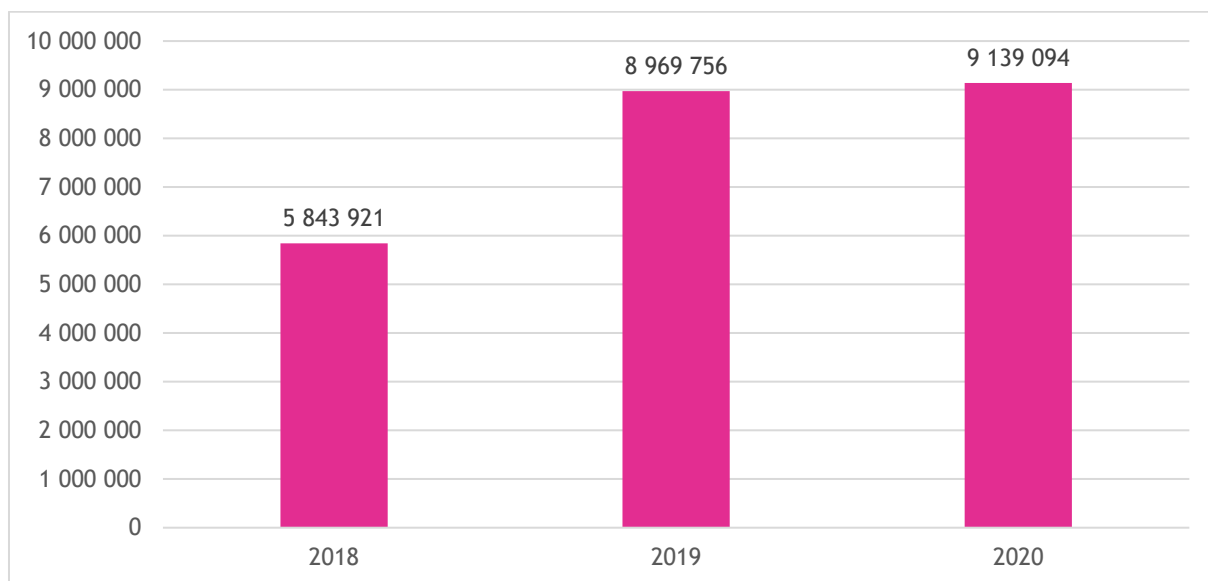

2. ábra. Az intézményi repozitóriumok rekordjainak száma a tárgyév december 31-én

AZ INTÉZMÉNYI REPOZITÓRIUMOK LÁTOGATOTTSÁGA

A szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok repozitóriumainak bővülő adatbázisa és ismertsége a látogatók számának emelkedésével jár. 2018-ban 5 843 921

látogatót mértek, ez az érték 2019-re már 8 969 756-ra nőtt (35%-os emelkedés), 2020-ban pedig 2%-os emelkedést követően 9 139 094-re. A 2018-as érték fenntartással kezelendő, lévén, hogy 2018-ban először kellett a szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pontoknak látogatottsági adatot mérniük és közölniük a kulturális statisztikában (3. ábra).

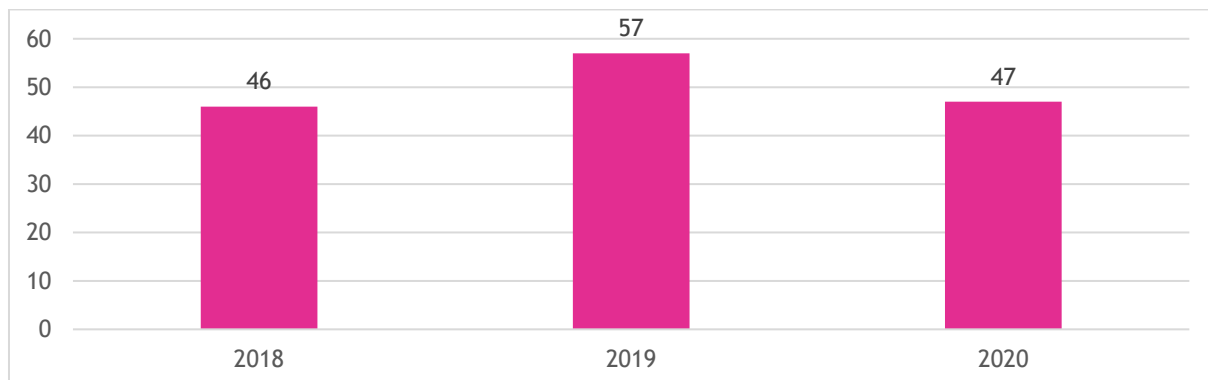

3. ábra. Az intézményi repozitóriumok látogatottsága

KUTATÁSI ADATOK MENEDZSELÉSÉRE VONATKOZÓ SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEK SZÁMA

Kutatási adatokat kezelő, rendszerező, hosszú távon megőrző és/vagy a kutatási anyagok

menedzselésére vonatkozó terv elkészítésében segítő szolgáltatást 2018-ban 46 szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pont nyújtott, 2019-ben 57, 2020-ban pedig ismét 47 (4. ábra).

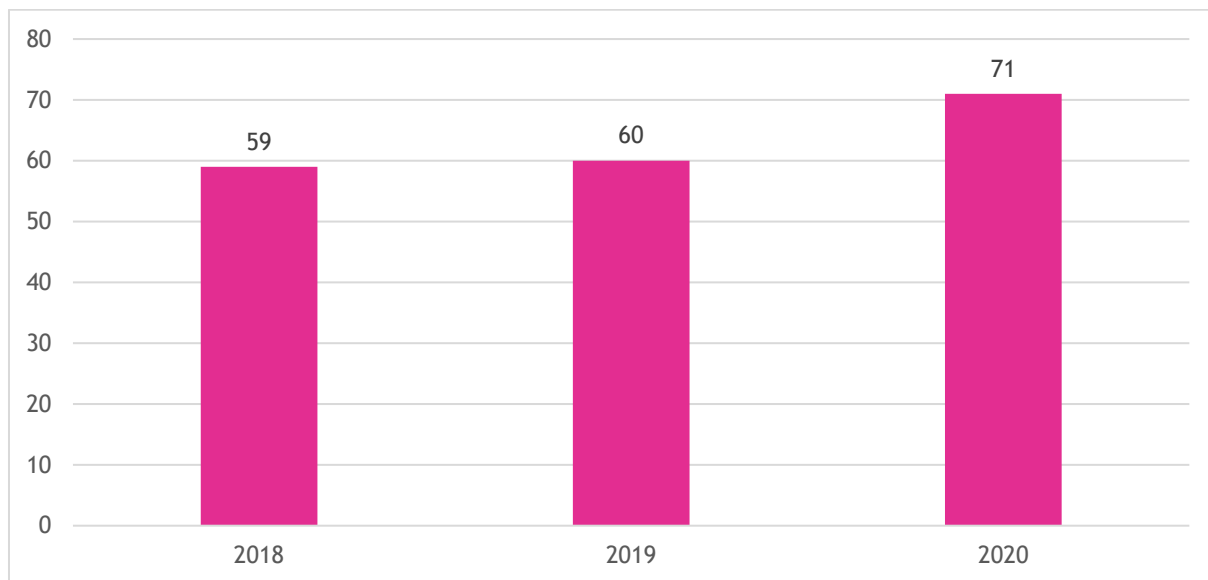

4. ábra. Kutatási adatok menedzselésére vonatkozó szolgáltatást nyújtó intézmények száma

SZAKKÖNYVTÁRI BIBLIOGRÁFIÁT KÉSZÍTŐ INTÉZMÉNYEK SZÁMA

Folyamatosan gondozott szakterületi bibliográfiát (az eseti jelleggel készített bibliográfiákat nem ide sorolva) összesen 59

szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pont készített 2018-ban, 2019-ben ez az érték csak eggyel változott (60), 2020-ban viszont már 15,5%-os bővülést figyelhetünk meg, 71 intézmény készített szakterületi bibliográfiát (5. ábra).

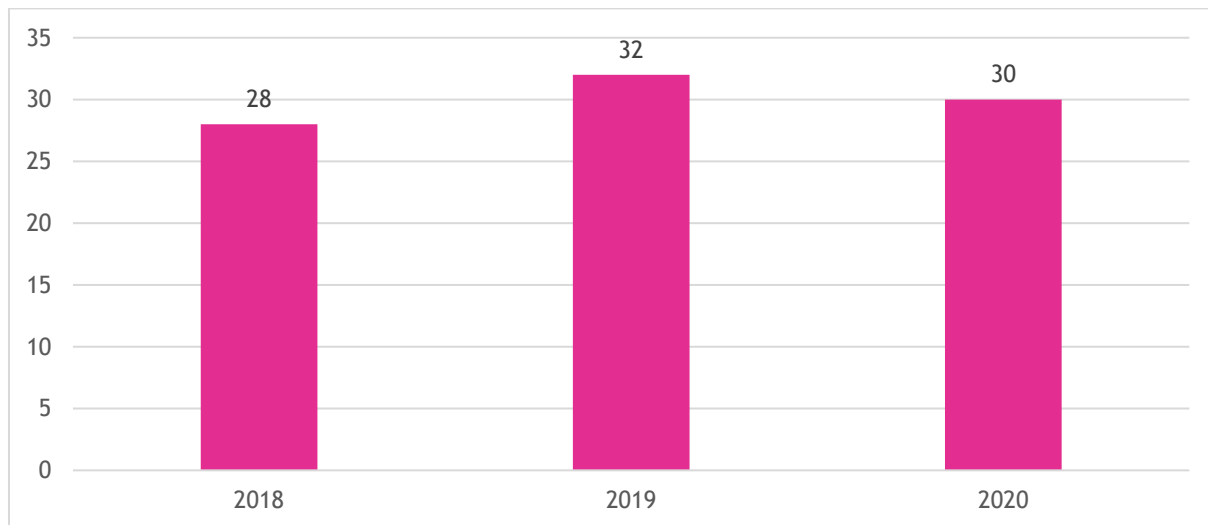

5. ábra. Szakkönyvtári bibliográfiát készítő intézmények száma

DOI-REGISZTRÁCIÓS SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEK SZÁMA

2018-ban 28 szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pont

vállalta a dokumentumok Digitális Objektumok Azonosítójának (DOI) regisztrációját valamelyik DOI-ügynökségnél. Ez az érték 2019-re kismértékben emelkedett (32), 2020-ban viszont 30-ra csökkent (6. ábra).

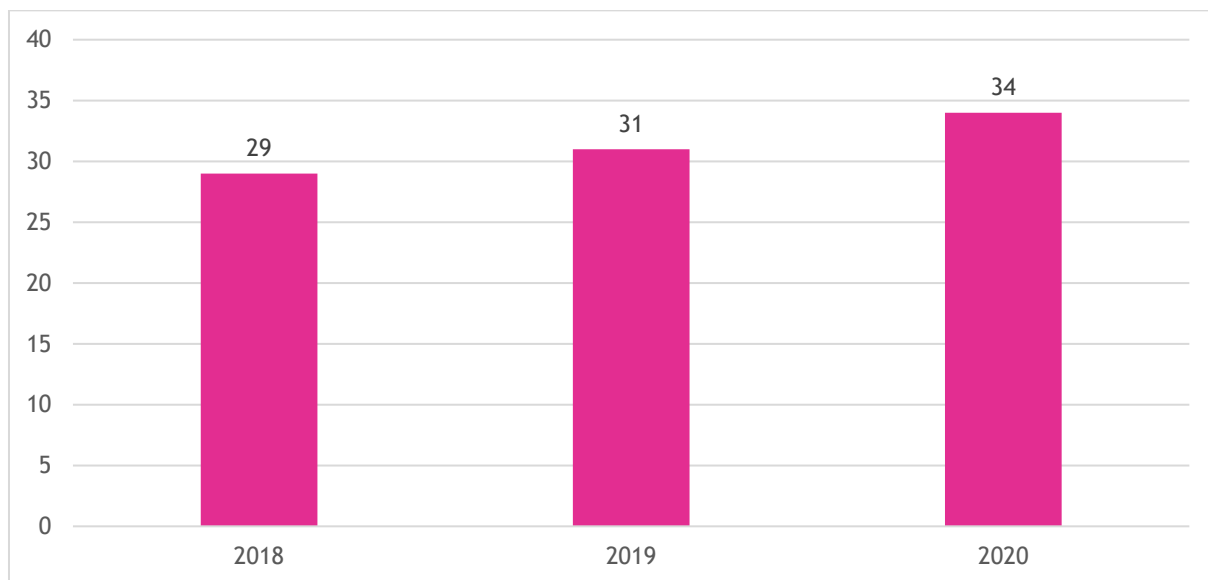

6. ábra. DOI-regisztrációs szolgáltatást nyújtó intézmények száma

KIADÓI TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐ INTÉZMÉNYEK SZÁMA

2018-ban összesen 29 szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pont

szervezeti és működési szabályzata rendelkezett a kiadói tevékenységről. Ez az érték 2019-re 2-vel, majd 2020-ra újabb 3-mal bővült, így 2020-ban már 34 szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pont végzett kiadói tevékenységet (7. ábra).

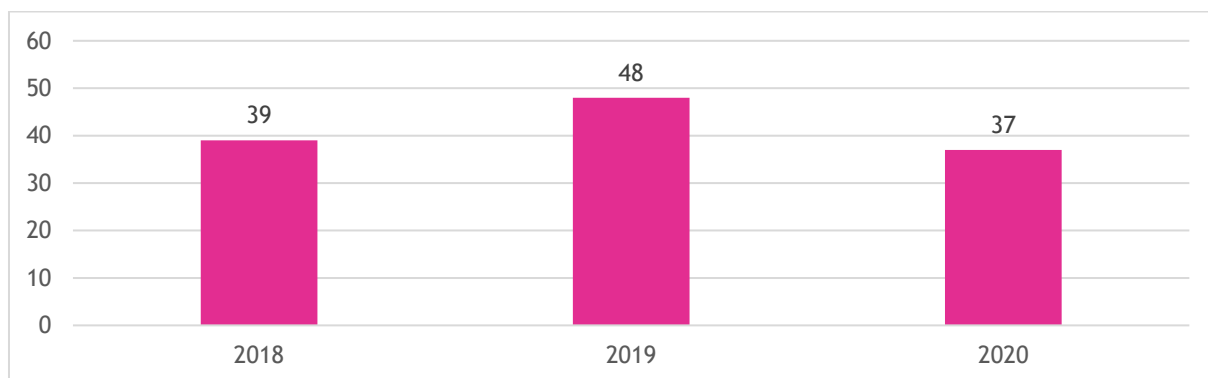

7. ábra. Kiadói tevékenységet végző intézmények száma

SZERVEZETT KERETEK KÖZÖTT KUTATÁSI TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐ INTÉZMÉNYEK SZÁMA

2018-ban 39 szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pont szervezeti és működési szabályzata írta le, hogy az intézmény tudományos tevékenységet

végez, és ennek érdekében tudományos és/vagy kutatói munkakörben vagy tudományos fokozattal rendelkező szakember(ek)e)t foglalkoztat. Az ilyen tevékenységet folytató szakkönyvtári funkcióval is rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2019-re 48-ra emelkedett, majd 2020-ra 37-re csökkent (8. ábra).

8. ábra. Szervezett keretek között kutatási tevékenységet végző intézmények szám

KÉSZÍTETTE

Nagy Andor

OLVASÓSZERKESZTŐ

Gulyás Orsolya

FELELŐS KIADÓ

Fehér Miklós
igazgató
Könyvtári Intézet

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

keo@oszk.hu

A KÉZIRAT LEZÁRÁSA

2021. december 8.

ISSN 2786-4014

ISBN 978-963-201-662-7

